

Af alt, hvad jeg her har haft den Ære at sige, haaber jeg, at ærede Medlemmer vil have faaet det Indtryk, at de Ændringsforslag, der er stillede, ikke berører Lovforslagets Princip. De gaar i Hovedsagen ud paa at gøre Loven bedre anvendelig, navnlig affatte den saaledes, at den bliver i Stand til at fyldestgøre sit Formaal. Under dette Synspunkt ser jeg ogsaa de Bestemmelser, som foreskrives særlig for at sikre vedkommende Ejers Interesser. Naturligvis foreskrives disse Bestemmelser i første Række af Hensyn til Ejendomsrettens Beskyttelse, som man overalt maa lægge megen Vægt paa, og som navnlig dette høje Ting har lagt megen Vægt paa. Men jeg tror ogsaa, at en saadan Beskyttelse, som der her er Tale om at give en Ejer, ogsaa er i Almenhedens Interesse og i Lovens Formaalets Interesse. Det kan sikkert ikke af nogen benægtes, at der indtil denne Dag af Ejendomsbesidderne, navnlig Landejendomsbesidderne, og især da alle de store, er udvist en overordentlig stor Liberalitet overfor Almenheden med Hensyn til at give Folk Adgang til at færdes paa deres Ejendom. Det har været af den allerstørste Betydning for Almenheden, at en saadan Stemning fandtes hos Ejerne, og man maa haabe og ønske, at denne Stemning vil bevares for Fremtiden. Men hvis man gav Lovforslaget en Affattelse, hvorved Ejerne følte sig brøstholdne og mente, at deres Interesser var tilsidesatte, kunde det tænkes, at Stemningen forandredes hos Ejerne, at de blev mindre tilbøjelige til at vise sig liberale, fordi de havde en Fornemmelse af, at Samfundsmagten forurettede dem og paalagde dem Tvang. Naar derimod Ejerne, som jeg haaber, det vil være Tilfældet efter Udvalgets Affattelse, har en Følelse af, at man ogsaa vil dem vel, at man vil gøre Ret og Skel overfor dem saavel som overfor Almenheden, haaber jeg, at ogsaa de vil modtage Loven, om ikke med ubetinget Glæde, saa dog i alt Fald med en vis Tilfredshed og Anerkendelse, saaledes at de vil bevare det velvillige Sindelag overfor Almenheden, som de hidtil har udvist, saa at de selv, uden Anvendelse af Loven, i stort Omfang vil fyldestgøre Almenhedens berettigede Interesser. Jeg haaber overhovedet, at der, saaledes som Lovforslaget er affattet, vil blive gjort Ret og Skel til alle Sider; jeg haaber, at dette vil blive anerkendt af det andet høje Ting, saaledes at Lovforslaget der vil faa en let Gang, og jeg haaber end mere, at det maa blive anerkendt af Befolkningen, naturligvis

baade af dem, som man ønsker at hjælpe, og af dem, i hvis Ret man kommer til at gøre Indgreb. Det gælder jo ved de allerfleste Love, ja, vel ved alle Love, nok saa meget om, hvorledes Loven bliver ført ud i Livet, som hvorledes den skrives her i Rigsdagen, men i Særdeleshed maa det gælde om en Lov som denne, der berører saa mange forskellige Interesser, hvor der er Spørgsmaal om at afveje saa mange Ting imod hinanden, og hvor der derfor kan være meget stor Mulighed for, naar Retfærdigheden ikke iagttages, at den ene eller den anden kan føle sig brøstholden, hvad der i allerhøjeste Grad uheldigt vil paavirke den Maade, hvorpaa Loven kommer til at virke. Jeg haaber, at det Arbejde, Rigsdagen har udført, maa findes saaledes, at Loven fra alle Sider maa blive modtaget med Anerkendelse og vil komme til at virke i samme Aand som den, hvori den er givet af Rigsdagen.

Lewinsky: Hensigten med Lovforslaget er at skaffe Folk Adgang til at færdes ude i den frie Natur, baade at bevare Adgangen til den og aabne den yderligere. Det forekommer derfor højest utiltalende, at et Lovforslag af denne Karakter, efter det af Udvalget foreslaaede Ændringsforslag til § 1, andet Stykke, vil komme til at lyde saaledes i sin Begyndelse: „endvidere, at der imod fuld Erstatning aabnes Adgang.“ Det er efter min Mening ikke meget imødekommende overfor det Ønske, den store Befolkning har om at komme til at færdes i Naturen, at man siger til den: Vil I færdes i den frie Luft i Landets skønne Egne, saa vær'sgod, saa har I at betale fuld Erstatning for i det hele taget at kunne komme ud og faa Del i de Goder, som Landets Natur bringer. Hvis der nu var Tale om at yde Erstatning for Udgifter, Ejerne havde haft, vilde jeg aldeles intet have mod det. Og det ses ogsaa, at Lovforslaget i sin § 5 og § 10 netop giver Anvisning paa, at naar Ejeren faar nogen Udgift i Anledning af denne Lovs Gennemførelse, har han Krav paa en Erstatning, og denne Erstatning tilkendes ham saa af Fredningsnævnet. Jeg finder derfor, at hvis det kun er Erstatning til Ejeren for mulige Udgifter, som han har haft i Henhold til denne Lov, er Ændringsforslaget under Nr. 2 overflødig, thi der er jo allerede i Lovforslaget truffet Bestemmelser angaaende en saadan Erstatning. Men er det mere, er det yderligere Erstatning, man tænker sig, er det en i al Alminde-